

večer pa, preden sonce zahaja, vzamejo jih v hišo. Tako delajo nekoliko časa, vendar ne čakajo, da bi bile jagode popolnoma suhe. (Tako z grozdem ravnati je bolje, kakor pa navada nekterih krajev, da ljudje vinske jagode le v pepelnati lug veržejo, od kterege ne vejo, kako močen da je; ravnanje to grozdinke rudečkaste naredi, pa odvzame jim njih oljnati in sladki slaj.)

Od bolj žlahnih verst odberejo francozki vinogradniki jagode posebej, to je, odpravijo njih peclovje, spravijo jih v škatljice iz jelovine, ter jih za lep dnar prodajo.

Ker že govorimo, kako gré sadje sušiti, omenimo tudi, da večidel sočivja in rastlin, ktere nam v hrano služijo, postavimo: mlado čebulje, male kumarce, zelene artičoke itd. se dajo tudi dolgo hraniti, če jih vkisamo. Vkisane so jako prijetne; zamogle bi pridne gospodinje jih v mesta na prodaj nositi, ker mestnjanke po takih stvaréh vedno poprašujejo, ter jih rade kupujejo. —

Po mnogo vaséh imajo kmetje in kmetinje lepo navado, da pozimi, ko so poljski opravki prejenjali, pridno klinčajo, predejo, tkajo ali krajce pletejo. Narejajo konopno ali lanéno platno, volnate odeje; ali pa le pripravljajo, barvajo, zavijajo in odpravljajo platnéno ali volnato robo. Tako delavno početje donaša tem krajínam veliko goldinarjev. Posebno obrajtano je lepo tkano domače platno; pa tudi drugi izdelki pavolni ali volnati, ktere ali v bližnji okolici prodajajo, ali s kterimi drugej tergujejo, donašajo lepe dohodke dotičnim vasém. (Hvaliti moramo ob tej priložnosti pridne Gorenke. Marljivo pletejo pozimi nitkne in volnate ječermé, kápice, nogovice itd.; poleti pa obhodijo s temi izdelki svojimi bližnje in daljne krajíne, prodajat jih, in pripomagat tako domačim potrebam).

(Konec sledí.)

Zgodovinske reči.

Rimska cesta in Emone v Noviodunum.

(Konec.)

Od kerškega polja proti zahodu se nahajajo stari rimski miljniki pri Raki, sicer brez napisa, pri Škocjanu pa z napisom: ... E. M. AV. I. ... S PIVS ... VIAS. ET ... O ... CONRVIT ... IVERVNT. Dalje se še dobro poznavata stara rimska cesta med Dobravo in Dobruško vasjo blizu Škocjana; pri Škocjanu se je našel star nerimsk denar, pri Klevevži pa star rimsk denar in star zid iz opek. Od ondod blizu Mokronoga so se našli rimski mertvaški lonci, solzne steklenice, in razni denarji, tudi stari rudniki. Blizu Mirne so zopet stari rimski denarji na dan prišli, in tudi rimsk kamen z napisom: Q. R. P. COH. III. AQV. GAIANVS ALVMNVS V. S. L. M. (Mitth. d. hist. Vereins f. Krain Jg. 1851 str. 1. 2., tudi Berichte d. krain. Museums na več mestih).

Celó izversten pa je svet pri Trebnem. Ondi je že Valvazor vedil za stare rezane kamne, stebre, grobe svetilnice, denarje, tudi lepo izdelanega kamnitega leva, kar se je vse iz zemlje izkopalo. (Valvazor B. XI. str. 586 in 587). Poslednji čas so ondod zadeli še mnogo rimskih denarjev, tudi cevi od stare rimske kopeli, zlasti pa rimske kamne z napisi. Med temi kamni se eden glasi: I. O. M. L. IVLEIVS FIRMINVS, tedaj zadeva nar višje božanstvo Jupitra; trije so napisani: I. O. M. ET GENIO LOCI, tedaj nar višjemu bogu Jupitru in varhu kraja; eden spet ima: (I. O. M.) CETERISQVE DIS DEABVSQ. ET G. LOCI, to je višjemu bogu in tudi drugim bogovom in boginjam in varhu kraja; eden I. O. M. ET G. COL. CENT., to je spet višjemu bogu in varhu

društva suknarjev (ki so debelo blago izdelovali, kakor se po navadi razlaga).

Te kamne so postavili L. VAL. FAVENTINVS, AVR. SECVNDIANVS, BAEB. MARCELLINVS, vojaki desete legije, T. MITRAPVS, izsluženi vojak štirinajste legije, in M. AVR. VALENTINVS, vojak tridesete legije. Po teh kamnih se mora soditi, da je bilo na mesti sedanjega Trebnega zadosti veliko mesto, ker se je še celó društvo rokodelcov ondod zbralo, in ker se je toliko za čast bogov in varha mestnega storilo.

Še je en kamen z napisom: INVICTO MITHRAE P. AELIVS RESPECTVS; ta kaže, da se je tudi v tistem mestu božanstvo Mitrovo častilo. (Mitth. d. hist. Ver. Jg. 1851. str. 1. in 74.)

Zdaj vstane prašanje: Ktero mesto je stalo na selišu sedanjega Trebnega? Nekteri so do slej že nekaj ugi-bali, nekteri vse memo pušali; jez sam sem že v teh listih enkrat pisal, da bi bila utegnula Monecia tukaj stati, in to sem po imenu vode Temenice sodil. Pa s kratko rečem: mnogo rimskih mest na Krajsko stavimo, ktere niso nikdar tukaj stale. Arrupium, Avendo in Monecia so stale unstran hribov, kteri savsko vodotočje ločijo od jadranskega morja, to je, v Primorji; to se prav lahko spozna iz popisa Augustove vojske z Japodi. (Appian. de bell. Illyr. — pri Lichartu B. I. str. 222). Antoninov popis in Peutingerjeva tabla Arrupium in Avendo blizu Senja stavita; Monecia je tedaj nar bližje utegnula v reškem Primorji stati. Tudi Magnaniana ni bila na Krajskem; po Ptolomejevem zemljopisu se mora namreč dalje proti izhodu, na Horvaškem, iskati. (Ptolom. I. II. c. 15.) Terpo in Metulum ste stale pri Ložu in Metljah, kakor se lahko sprevidi iz imenovanega popisa vojske zoper Japode, in poterdi iz mnogo najdenih starin. Ktero mesto se bo tedaj pri Trebnem iskalo, razun Praetorium Latobicorum? ali kam se bo ta stari kraj djal drugam, razun na trebenski svet? Mera milj shaja na vsako stran, proti Ljubljani in proti Kerškemu, zlasti ako se šteje po Peutingerjevi tabli. Dalje se mora pomniti, da tudi v bližnjici, pri Doberniči se je našlo mnogo rimskih denarjev; da bližje Ljubljane, pri Zatičini ali Žitičini, se je našel rimsk kamen z napisom: C. FAB. TERCIVS SIBI ET SVIS, tudi ostanjki rimskega ozidja. Od ondod je cesta utegnula iti čez Peščenjek, kakor še sedanji čas, ali pa se je nižje pri Žalni tje vila; po tem pa ali se je Šmarji bližala ali pa Igu, kjer se toliko starih spominkov nahaja, in tako je dospela proti Emoni.

Te svoje misli tukaj razodenem: naj bi nekaj preiskali tudi drugi, kteri so bližje teh strani. Gosp. Terstenjak pa, upam, da na tej poti tudi utegne kaj mitologiškega dobiti; Krakov log pod Škocjanom, Trebno kraj bogočastja od staroslovenske besede treba, kar pomeni daritev in tempelj, Žitičina od žitja, ako ni bolj prav Stičina od stikanja („imajo veliko stičino ali velik shod“, pravijo v nekterih krajih), ali pa Zatičina od zatičja.

Hicinger.

Ozir po svetu.

Boji kónj z volkovi po ukrajnskih stepah na Rusovskem.

Pomlad, čas naj večje radosti in naj večje neugnanosti stepjih čred, je tudi čas njih naj večjih težav zastran volkov. Njih boji so v mnogem obziru zanimivi tako zavaljo zvitosti in gladne pohoti volkov, kakor zavaljo hrupa in pogumnosti kónj.

Volkovi so slabeja stran, tedaj morajo z zvitostjo in po ovinkih skušati to doseči, kar si konji ko vedno oprezovani napadenci s pogumnostjo in vzajemno pomočjo dose-gajo. Toraj se je razvila tudi pri volkovih velika zvičajnost in ročnost, pri konjih pa tolikanj večja vzajemnost, ki jih večidel tudi oteva pogube. Da bi se volkovi o be-

tem dnevu prederznili v kaki tabún (čredo) planiti, primerja se sila redko. Oni le predobro vedó, da bi jih konji ko travo poteptali. Le ponoči, kader jih huda lakota ali silno poželjenje po žrebečji pečenki morí, se prigradí, (če je volkov veliko na številu, in napadeni del tabúna slab), da se množica volkov med tabún spravi. in tedaj se boj takole godí: Sperva napadeni konji, ki so volkove že od deleč vohali in njih svitle oči med travo iskreti vidili, nastavljajo ušesa, šumé in razgatajo in zaganjajo glase, ki se deleč ponoči razlegajo. Na prvi hrup priskočijo berž vsi bližnji konji brez razločka spola, in jo z enako pogumnostjo naravnost na volkove udarijo. Ti od take silovitosti sperva nekaj prestrašeni se maličkaj umaknejo. Ali hrup med konji čedalje huji prihaja, in celi tabún, ne da bi se razkropil, timveč dirja viharo na mesto nevarnosti. Matere vpijejo po svojih mladičih in ti dirjajo starim za petami, v gosti trumi varstva iskaje. Ako volkovi čutijo, da jih je dosti in ako glad zlo pritiska, se ne umaknejo do cela, bližajo se tam pa tam iznova in zasačijo znabiti kako mladé, ki vpijoč hití ravno z materjo na mesto nevarnosti, ktera pa še sama prav ne vé, od kod nevarnost žuga. To pa docela razjari mater, ki plane naravnost med volkove, da bi svoje žrebé otela. Ali spodletí ji. Pri tej priči je tudi že njo dvoje gladnih žrel ugrabilo za golt, ter jo tresčilo k tlam. Tedaj pa tudi konji več ne čakajo. Svoje mlade vzamejo v sredo, kobile pa in valahi se postavijo v kolobar, ki pa ni tako neukreten, kakor ga večidel malajo. Na podobščinah jo imajo volkovi kaj priležno. Tù stojé konji s prednjimi nogami kakor v zemljo ukopani, ter se le z zadnjimi branijo, kviško je dvigaje. Volkovi se imajo toraj le zadnjih kobil ogibati, in naj huja, ki jih doleteti utegne, je ta, da si morajo za to pot misel na žrebečje meso iz glave izbiti. V resnici pa se jim njihova slà huje povrača. Združeni konji se zakajajo va-nje, in marsikomu od njih divje iskreče oči iz glave izbijejo; zakaj, nočejo se le braniti, pogubiti hočejo sovražnika. Žrebci ne gredó v versto, ampak zvonaj ostanejo in oburjavajo jo sopihaje s ferfotajočo grivo in kviško se vijočim repom hkrati ko vojvodi, zastavniki in trombarji. Kjer koli v travi volka ugledajo, skočijo gobce vkupaj stisnivši na-nj ter ga s prednjimi kopiti pobijejo. Zakaj, napadaje se konji zgolj prednjih nog poslužujejo, in le v sili in brambi tudi zadnjih. Da! tudi zobé si vedó kaj dobro v korist obračati, — in javaloe se je tisučletni drakon rodskega otoka, kakor ga nam je Koseski popisal, silneje v goveda zakajal, kakor tabunski žrebec v volka. Včasí ga s prednjim kopitom tako pribriše, da se že na prvi mah zverne; kdaj ga le omami, tedaj pa brez ovinkov za goltanec zgrabi ter po travi kobilam pod noge zadervi, ki mu njegovo šavbo tako raztepó, da le prašiča v njej ne ostane. Tako delajo pogumni žrebci, in navadno so pogumni vsi. Se vé, da je tam pa tam med njimi tudi kak plašún, ki se le iz srede ven vsaja. Ima tudi neukretnežev, ki pri napadu volka zgrešé, zato pa tudi, ko bi trenil, z izterganím goltancem na tleh ležé in zadnjo travico vohajo. Zakaj, da so tudi konji spretni, vendar volk tudi ni bedak, in vé predobro, kdaj je zagrabití. Razplatiti pa in snesti konja vendar le ne more, kader je z bojem že tako deleč prišlo. Tabún se za svoje mertve strašno maščuje, ne daje volkom za hip pokoja, in ne jenja divjati in hrupéti, dokler da se njih ostudni duh popolnoma iz stepe ne pozgubi. V takem primerljeji veljá med volkovi le: „Srečen, kdor uide!“ Sljá jim je v strašnem hrupu in sopihanji že davnej prešla, in tedaj ne grízejo več za napolnjenje svojega želodca, marveč za ohrambo svojega življenja. Sicer jo marsikak konj pri taki gonji še v ledja dobí, da še v starih letih misli nanjo; ali tudi marsikterega volka še vsled tega glava bolí, in kar jih je še živih ostalo, morajo tulé pete pobrati.

(Konec sledí.)

Jezikoslovna drobtinčica.

Nisem sicer jezikoslovec, pa vendar mi se dozdeva, da ne smemo zanemarjati naj manjše stvarice, ki koristi jezikoslovju našemu. — V 11. listu v pazki vredništva omenjene prešičje ikre (Finnen) ljudstvo v moji domovini v slovenskih Goricah blizu Maribora, in menda tudi dalje po slovenskih Goricah dobro pozna, pa jih imenuje stroge. „Taj prešič je strogast, to boljše gülo so nam stroge vjele“ — pravijo. Povem ravno tako, kakor ljudstvo pravi. — Tudi v „Novicah“ omenjeni besedi „rokoven“ (periodisch) je v tem kraju jednaka beseda domača. „Toti človek je rükaven norec; 'ma že svoje rükave, ko nori“. — Mislim, da ta beseda vendar ni iz nemške „rückweise“ pokvarjena; nemogoče bi sicer ne bilo, ker posebno tù na nemški meji ljudstvo toliko rado nemškutari, to je, nemške besede pokvarja v slovenske, da niso potem nikomur podobne; ker se ne zavé potrebe čiste lepe slovenščine, godernja zoper slovenske šole na deželi ter pravi: „slovenski naši otroci tako znajo, čemu slovenska špraha, ki nobenega onsegna nejma, ki nikjer nič ne gilta!“ Ako pišemo takim naj koristniše bukve v čistem domačem jeziku, ni čuda, da ga ne razumejo in da pravijo, „da to je nova špraha“. — Le prerresnično je, kar je unidan v „Novicah“ zastran knjigarstva omenjeno bilo. Že pred mesec dni se nas je nekoliko na neko slovensko knjigo pri enem tukajšnih knjigarjev naročilo, — al dan današnji še je moramo čakati, da se mu ljubi po njo pisati, ali da pride iz bele Ljubljane.

Iz Gradca.

Pavalec.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Ljubljane. X. Pretečeno sredo je bil velki zbor krajskega zgodovinskega društva, pri katerem se je snidilo kakih 20 družbenikov. Iz ogovora g. predsednika barona Codelli-ta se je skazalo, da to društvo čedalje bolj napreduje, ne le kar zadeva število udov, njegovo premeženje, vedno večje bogatenje njegovih zbirk, knjižnice itd., temuč tudi v obziru njegove literarne delavnosti in zaveze z vunanjimi društvi in učenimi možmi. Vsi pričujoči so poterdili enoglasno besede g. predsednika, s kterimi se je gosp. tajniku dr. Klunu za njegovo delavnost v prid društva zahvalil. Nov dokaz marljivosti g. tajnika je bil od njega potem storjeni predlog, da bi društvo dovolilo, v posebnih dokladah k svojemu časopisu popolno zbirko krajsko zgodovino zadevajočih starih pisem pod imenom „Diplomatarium carniolicum“ izdajati. V ta namen je dr. Klun obljubil svojo celo bogato zbirko tega obsežka društvu prepustiti in tudi vredništvo tega diplomatarja prevzeti brez plačila. Vsi udje so v izdajo te važne zbirke svoje dovoljenje dali. — Zgodovinske pomenke, ki so potem sledili, je gosp. dr. Henrik Costa, vodja tukajšne nadcolnije, sprožil z življenjepisom rajncega barona Latermana, nekdanjega poglavarja ilirskega kraljestva po nehanji francozke vlade v naših deželah. G. govornik je z živo besedo opomnil, kako se je Laterman za našo domovino trudil, kako ljudomilo se vedno obnašal, kako blagoselčno je posebno pri prenapredbi uradnij ravnal, da ni poslušal natolcevanja ovadnikov, kteri so hotli spodriniti marsiktere poštene možé, ki so bili pod Francozi služili, in sebi s tem kako službico pridobiti. Gotovo bode — kakor je gosp. govornik rekel — imé tega moža med Ljubljančani živelo, dokler bo stalo še kakšno drevesice v drevoredu, po njem imenovanem. — Potem je dr. Costa mlajši prav jasno razlagal razmere med splošno in deželno zgodovino. — Od zvonanjih družbenikov sta dva spisa v objavljenje zboru došla. Eden od gosp. Terstenjaka, v katerem slavni pisatelj svoje misli od starih Japodov, sedanjih Čičev, razodeva, — drugi od neutrudljivega gosp. Hicingerja o virih krajske zgodovine. Škoda, da je časa zmanjkalo oboje prebrati; gosp. tajnik je le nju

potem druŕstvu blizo vsi udje verni in zvesti ostali in ga radovoljno še dalje podpirali.

Prepričan, da ne bom samo g. druŕtvenikom, ampak tudi slav. odboru vstregel, mu hočem od časa do časa resnične želje druŕtvenih udov naznanjati, da jih slavni odbor pretrese, in če jih resnične spozna, tudi s časom izpeljati skusi. Kolikor sem dozďaj priloznosti imel, se z raznimi druŕtveniki o druŕtvenih zadevah pogovarjati, so v sledečih rečeh vsi ene želje:

1. Bukve, ktere sl. druŕstvo izdaja, naj bodo brez izjeme v pravilnem slovenskem jeziku pisane. Gotovo bi se bile doslej izdane knjige čitateljem še veliko bolj prikupile, ako bi toliko slovniških pogreškov in drugih raznoličnih oblik v njih najti ne bilo. Pa vsemu temu se dá vprihodoje lahko v okom priti, ako se rokopisi, preden se v natis pošiljajo, kakemu slovenskemu pisatelju, ki se je slovniče temeljito izučil, izročé, da ga od konca do kraja natančno pregleda, in po slovniških pravilih popravi.

2. Naj druŕstvo skerbí, da se vprihodnje v druŕtvenih knjigah ne bo več toliko tiskarnih pogreškov nahajalo. Na kupe bi jih mogli iz vsake doslej izdanih knjig naštetí. Sitno in težavno mora biti zares popravljanje; pa s pazljivostjo se dá tudi to srečno dognati, ker knjige niso časniki, v kterih se zavolj potrebne hitrice marsikak pogrešek lahko prezre. Naj gotoveje sredstvo, tiskarnim pogreškom v okom priti, bi bilo, ako bi se poprava, če to doslej še ni bilo, saj dvema izurjenima popravljavcoma izročevala. Več oči več vidi.

3. Pred vsim drugim bi pa bilo želeti, da bi se druŕtvene bukve lepše in čistejše natiskovale. Od tiskarja, kteremu druŕstvo natis druŕtvenih knjig izročuje, se more po vsi pravici terjati, da naj si lepših, očesu prijetniših pismenk poskerbí. V bukvah, ki so mladini ali kmečkim branja manj vajenim ljudém namenjene, naj bi se rabile nekoliko večé pismenke, da očesa preveč ne žalijo. Vse napreduje, — zakaj bi mi v tacih stvaréh zmiraj zaostajali?

Odkritoserčno smo tú nektere želje na znanje dali; terdno upamo, da smo po volji blezo vsih druŕtvenikov govorili. Slavno druŕstvo naj jih blagovoli pretresti in potem svojo misel po kakem slovenskem časniku razodene. a—n.

Ozir po svetu.

Boji kónj z volkovi po ukrajnskikh stepah na Rusovskem.

(Konec.)

Te velike bitve kónj in volkov se pa le malokdaj unamejo, in vselej le zoper volkovo voljo, ker njegovo bojevanje je bolj kozaška vojska, neprestano napadanje. Občnega napada mu ni mar, — preleščenje posameznih kónj mu je poglavna umetnost. In pri tem on zvito ravna, da bi se znabiti celó lisica od njega še kaj naučiti znala. Celo tiho in pazno se plazi skozi visoko travo, in sicer vselej proti vetru; le predobro namreč vé, kako zoperu je konjem njegov duh. Dobro si spazi, kje in kako je tabún postavljen. Kmali je kobilo ugledal, ki se s svojim ukusnim žrebetom nekoliko v stran pase. Ne plane pa koj nanji. Le bedak stopa z obema nogama naenkrat v hišo; naš volk pa zna več, ko hruške peč. Tiho in polagoma se bliža žrebetu. Mislil boš, da je velik spoštovavec ljube nedolžnosti, in se ljubkemu živinčetu, ktero kakor tudi njegovo porodnico neprestanoma opazuje, čudi zavolj njegove ljubeznjivosti, da je celó v njegovih navadicaš posnemati skuša. Ako se pa trudno mladé v travico uleže, se raztegne tudi on ko nedolžna ovčica. Med tim se pa vendar le starki zazdí, da ni vse po pravici; že je ugledala, da se nekaj čudnega v travi giblje, ustraši se in kviško poskoči. Volk tedaj po pasje gobec med sprednje tace položi, neizrekljivo prijazno gledaje in z repom mahljaše. Izid tega ravnanja je različen. Je li starka nerodna in se

brez premislika va-nj zakadí, ji volk ko blisk za vrat skoči, goltanec izterga ter žrebé unese, in to vse tako naglo, da boš komaj deset naštel. Včasi je pa starka ravno tako previdna, kakor besna, hrup zažene in volka s sklicanimi sestrami v hipu zapodí. Kedaj je pa starka le neumna, in si misli, ko z repom mahljajočega volka ugleda, da ti bode le kak miren pes, kakoršnih je na stotine po stepi, in ki so volkovom zlo podobni; gre z žrebetom nekoliko v stran, in se dalje ne meni za-nj. V takem primerljeji volk zopet drugače vzmaga. Če se kobila noče precej upokojiti, se nekoliko umakne, ko da bi se celó ne menil za-njo; po ovinkih pa se vznova priplazi ter na mestu uleže, kjer pot naravnost k žrebetu pelje, ki je trudno postalo, in leži v travici ko jagnjice in spi. Volk pa oestro čuje. Že davnaj bi je bil lahko ugrabil. Ali njemu ni zato, da bi je samo ugrabil, več tudi v miru razplatil in požerl — pa to izpelje, zmiraj je še starka preblizo. Kakor neprestanoma svoje oči na žrebe obrača, tako pazno gleda za starko, ki se je že davno v visoki travi skrila, dalje idóč in voljnih trav in mlečnatih zelín iskaje. Kar, čuj! kaki hrup in sopih! Oj, že je je gerdi volk za goltanec zagrabil, malo, ljubko žrebé! — Ni moč povedati, kako hitro vseto opravi. Večkrat žrebe še vpiti nima časa, in volk je na tihem deloma sné, deloma v svoj berlog unese — mladim za kosilo.

Večidel pa gre hrup „huh! volk! volk!“ po celem tabúnu, je li mati vpitje zagnala, in gorje volku, ako je tedaj tabúnšček (konjski pastir) blizo spal. Berž si je oči zmencal, zavihtil se na konja ko sabljica iz nožnic, in preden se zaveš, on si je že v sredi hrupa ko blisk tako naglo. Volk jo potegne kot sapa s svojim plenom v gobcu, tabúnšček pa s svojo topuzino kot vihar za njim. „Para ti volčja, teci, če češ, ali svojo debolo šavbo mi pusti! ker moja je, kakor tudi 10 rubljev, ki mi vsakdo za njo plača. Huj! pof! tadaj veš, kaj je moja topuzina!“ In volk vselej obleži; tabúnšček ga nikdar ne zgreši. Le, kander volk k stermim berdom kake dežje grape dospé, zna se zgoditi, da uteče tabúnščikovi topuzini. Tedaj vtakne gobec med svoje prednje tace, se sključi in po griču skatljá. Tega se vé da tabúnšček ne more, in tedaj tudi zastonj topuzino za njim meče. To pa je le malokdaj. Večidel se mu volk že na prvi mah zverne. Tudi konji pristopajo in ovohujejo pobitega vraga; ali tabúnšček jih s svojim harabnikom (korobačem) odganja, volku sila hitro kožo odere ter obesi k drugim kožam, ki že na sedlu visé. Volkovom morajo te kože na tabúnščikovem sedlu posebno hudo v oči dregati; zakaj, ni je strupene zelíne, ne divje zverí, ne hudega duha na stepi, ki bi se ga volk bolj bal, ko tabúnščika z njegovo strašno topuzino. Jeriša.

Različne drobtinice.

Stan javnih hranilnic (Sparkassen) po svetu. — Prerajtano je, da v Švajci na 13 ljudi, na Saksonskem na 16, na Angležkem na 22, na Hanoverskem na 37, v avstrijanskem cesarstvu na 40, na Pruskem na 45, na Francoskem na 53, v Belgii na 73 ljudi je en človek, ki ima v hranilnici svoj dnar spravljen. — Po tem takem so Švajcarji med vsimi naj bolj varčno ljudstvo.

Kje se naj več pisem piše? — Preštelo se je, da v letu 1853 je na Angležkem po pošti šlo 410 milijonov pisem, tedaj se je štelo tam na 1 človeka na leto 14 pisem, v Švajci 19½ mil., tedaj tam na 1 človeka 8 pisem, na Pruskem 77½ mil., tedaj 4½, na Pariskem 17 mil., tedaj 3¾, v avstrijanskem cesarstvu 42 mil., tedaj 1, na Rusovskem (leta 1850) 28 mil., tedaj na 1 človeka še manj kot pol pisma.

V Parizu povžijejo vsaki dan: — 200 volov, 250 telét, 290 prešicev, 1200 ovác; — koliko kureline zakolejo na dan, pa še celó ne vé.